

بیمارستان حضرت آیت ... العظمی گلپایگانی (ره)
مدیریت خدمات پرستاری و ماماگی

مراقبت از نوزاد در منزل

Newborn care in the home

تهیه کننده:

واحد آموزش به بیمار و ارتقاء سلامت همگانی

www.golpayegani-h.ir

۰۲۵ ۳۶۱۶۱۱۱۱

* در روزهای سوم و چهارم تولد ممکن است بدن نوزاد پوسته ریزی کند که طبیعی است.
* ممکن است لکه های قرمز و رنگی روی پلک و یا پشت گردن دیده شود که بعد از چند ماه از بین می رود.
* ممکن است در سفیدی چشم نوزاد در اثر فشار در زمان زایمان قرمزی یا خونریزی دیده شود که در طول چند روز خود به خود برطرف می شود.
* ممکن است بعضی از نوزادان در هنگام تولد یک یا دو دندان داشته باشد، وجود این دندان ها نگران کننده نیست. ولی اگر این دندان ها شل هستند باید بانظر پزشک متخصص به دندانپزشکی جهت کشیدن دندان ها مراجعه شود.
* در سقف دهان نوزاد دانه ای سفید رنگی دیده میشود که معمولاً در چند هفته از بین می رود.
* ممکن است در روزهای اول تولد پستان نوزاد سفت شود ورم و ترشح داشته باشد که بعد از چند روز معمولاً به حالت اول بر میگردد.
* در صورت بی توجهی نسبت به درمان زردی در نوزاد این مسئله میتواند باعث عقب افتادگی ذهنی و حتی مرگ نوزاد شود، لذا پیگیری این مورد ضروری است. برای کسب اطلاعات بیشتر در این زمینه میتوانید به پمفلت این موضوع مراجعه نمایید.

منبع: مراقبت های پرستاری کودکان ونگ، ۲۰۱۱، انتشارات اندیشه رفیع

خواهیدن نوزاد

* هنگام خواب از پشه بند یا توری (در روز یا شب) استفاده کنید.
* نوزاد را به شکم نخوابانید.
* محیط نوزاد را عاری از دود، به خصوص دود سیگار نگه دارید.

دانشکته های دوران نوزادی

* بعد از حمام کردن نوزاد را کاملاً خشک کنید و او را بپوشانید.
* روزانه صورت، گردن و زیر بغل نوزاد را بشویید.
* باسن او را هرگاه کثیف شد، شستشو داده و کاملاً خشک کنید.
* در صورت ادرار سوختگی میتوانید از کرم های مخصوص یا روغن بادام استفاده کنید و به هیچ وجه از پودر بچه استفاده نکنید.
* در روزهای اول زندگی مدفوع سیاه رنگ است اما کم کم رنگ طبیعی پیدا می کند.
* نوزاد حتماً باید در ۲۴ ساعت اول ادرار و در ۴۸ ساعت اول مدفوع داشته باشد.
* در نوزادی که حال عمومی خوبی دارد اگر مدفوع آبیکی و شل تا ۱۰ بار در روز باشد، طبیعی است.
* در چند روز اول تولد ممکن است روی سر نوزاد برآمدگی به وجود آید که به علت عبور از مجرای زایمانی است و خود به خود خوب می شود.
* کبود بودن خفیف انتهای انگشتان در روز اول تولد، می تواند طبیعی باشد و بعد از آن از بین برود.

مراقبت های مورد نیاز نوزاد

مراقبت از بند ناف

- * زمان افتادن بند ناف معمولاً در عرض دو هفته ی اول است و در حدود ۳ تا ۱۵ روزگی طبیعی است.
- * ناف نوزاد می تواند محل ورود میکروب باشد پس تمیز نگه داشتن آن الزامی است.
- * قبل و بعد از دست زدن به ناف دست ها را بشویید.
- * به هیچ عنوان ناف را دستکاری نکنید و روی آن چیزی نگذارید.
- * پوشک نوزاد را زیر بند ناف ببندید.
- * شکم یا ناف را بانداژ نکنید.
- * هیچ ماده یا دارویی روی ناف نگذارید.
- * اگر ناف آلوده شد، با آب تمیز و صابون بشویید و با پارچه ی تمیز خشک کنید.
- * اگر ناف قرمز یا چرکی و یا خون آلود است، نوزاد را به مرکز بهداشتی درمانی یا نزد پزشک ببرید.
- * حمام کردن نوزاد به روش درست زبانی ندارد.

* برای فهمیدن حرارت بدن نوزاد پاهای او را لمس کنید، اگر درجه حرارت بدن نوزاد پایین بود، بهتر است با وسایل گرم کننده ی مناسب اتاق را گرمتر کرد و لباس کافی به نوزاد پوشاند و نوزاد را در آغوش مادر گذاشت.

- * عطسه و گرفتگی بینی در روزهای اول برای نوزاد طبیعی و علامت سرما خوردگی نیست.
- * اگر با انجام کارهای لازم بدن نوزاد گرم نشد و مخصوصاً علائم دیگر مثل بیحالی و کم شدن حرکت های نوزاد، گریه های ضعیف ادامه یافت او را فوراً نزد پزشک ببرید.
- * داغ شدن بدن نوزاد هم خطرناک است. نباید او را در برابر نور مستقیم خورشید از پشت شیشه، کنار شوفاژ یا بخاری یا زیر کرسی گذاشت و یا لباس زیاد از حد به او پوشاند.
- * اگر بدن نوزاد گرم بود، می توان لباس های او را کم کرد. اگر گرمای بدن نوزاد با وجود انجام کارهای گفته شده در عرض ۱ یا ۲ ساعت پایین نیامد و بی حال بود، او را نزد پزشک متخصص ببرید.

در دوره ی نوزادی یعنی چهار هفته ی اول زندگی، بدن انسان مقاومت کمتری در برابر میکروب ها و عواملی مختلفی مثل سرما دارد و به دلیل ناتوانی، به مراقبت های بیشتری نیازمند است. اگر نوزادی به بیماری مبتلا شود خطر مرگ او بیشتر از سایر دوره های زندگی است. بنابراین باید علامت های خطر دوران نوزادی را شناخت و اگر نوزادی این علامت ها را داشت فوراً به مراکز درمانی مراجعه کرد.

نکات قابل توجه در مراقبت نوزاد

- * برای حفظ درجه حرارت بدن نوزاد بهتر است هوای اتاق تازه و گرم و درجه حرارت آن بین ۲۵ الی ۲۸ درجه سانتیگراد باشد.
- * در اتاقی که نوزاد نگهداری می شود، بهتر است با بستن در و پنجره از جریان سریع هوا یا باد جلوگیری شود.
- * پوشک و ملحفه های خیس باید بلافاصله عوض شود.
- * نوزاد را نباید روی سطوح سرد مثل ملحفه یا ترازوی سرد گذاشت چون خیلی زود حرارت بدنش را از دست می دهد.

